

ALBA DEDEU

MAR

Les onades més fortes ens arriben als peus, omplint-los de sorra i d'escuma, i quan això passa la Hana fa grans rialles i xipolleja repartint esquitxos. La seva carona dolça, molsuda i desdentada no es cansa de somriure, i cada vegada que em vol ensenyar una cosa la seva mà petita i prima m'estira els dits. És cap allà, que hi ha la platja on aniràs? Sí, però lluny, lluny. I l'aigua que estic tocant ara, podrà arribar-hi? I tant, Hana, si l'hi porta el corrent; digues, m'escriuràs un missatge, també, aquesta vegada? I tant, i tant! El corrent te'l portarà, oi? La Hana enfonsa els peus a la sorra humida i s'entusiasma pensant quantes coses m'explicarà, en el seu missatge; ja se li ha mullat el vestit, però tant se val, fa calor. Mentre el sol es pon, l'aigua, el cel, els cabells i el vestit de la Hana s'encenen, i a les ones s'hi fan crestes daurades. Aviat haurem d'anar a buscar la mare; som-hi? Espera't, que li portaré uns quants caragolins. M'ajudes? Corrent amunt i avall com un animaló agilitíssim, d'energia inesgotable, la Hana va pescant conquilles i se les guarda en una mà; quan s'ajup, les trenes li toquen la sorra. De tant en tant fa un crit d'emoció, una rialleta triomfal: aquest és realment molt bonic, eh?, a la mare li agradarà molt!

Seran només dues setmanes, com sempre. Ja ho saben, però és una d'aquelles coses que no puc marxar sense dir-les, no em quedaria tranquil. Quan torni tindré tres dies de festa, i anirem a la platja; i després a buscar la mare quan surti de treballar, oi, Hana? Però te'n recordaràs, pare, d'anar a la platja a buscar el meu missatge? Ja l'he escrit i diumenge l'anirem a llançar a la platja, saps? La Marija somriu. Sí, diumenge; abans no crec que hi anem, perquè quan arribo de la feina s'ha de fer el sopar, i l'endemà ens hem de llevar d'hora... Però diumenge hi anirem, segur. Les paraules han començat amb esforç, però amb una mica més d'esforç s'han anat tornant alegres. És així, amb aquesta mateixa bondat somrient i voluntariosa, que la Marija passarà la setmana. Fins que diumenge, només diumenge, a la platja, l'alegria lliscarà sense esforç, sense que ningú ho exigeixi, mentre l'ampolleta de vidre s'enfonsa a l'aigua, i en torna a sortir, i es torna a enfonsar, fins que al final es quedarà ballant de costat i s'anirà allunyant. És el corrent, mare, que l'empeny mar endins, saps? Ja veuràs com aquesta vegada també li arribarà. I la Marija farà que sí, ella també s'ho vol creure, i potser en aquest moment de credulitat màxima, d'abandonament i d'esperances, fins i tot boges, es permetrà pensar en mi, comptar els dies i les nits, sentir una carícia que encara li posa la pell de gallina, no és pas el vent; i mentre l'aigua li mulla les cames es deixarà caure d'esquena a la sorra i es perdrà en els records més preuats, però només un moment, uns quants minuts, qualsevol altra cosa seria una imprudència, fins que les ones se'ls enduran mar endins, com el missatge dins l'ampolleta, perquè durant la setmana no els vol, no els pot encabir enlloc, ja fa prou hores al taller, i ha d'estar concentrada, serena, pensar en els horaris, la neteja, la nena, la compra, i encara s'ha de fer el sopar..

En realitat, és millor així. Sóc un luxe dels dies festius, jo, com el mar i les ones, i si goso aparèixer un dimarts, o un dilluns, si aprofito un moment de feblesa per imposar-me entre els seus pensaments, se'm negaran totes les carícies passades i futures, seré rebut en un silenci hostil en el llit solitari, on està prohibit plorar i desitjar i un cos de dona massa sol s'encongeix adolorit, i abraçant-se a si mateix, es menteix: no m'enyora, no m'enyora, no vol pensar quantes nits més, encara; demà s'ha de llevar a les sis, això és tot. S'estreny els braços amb els dits rígids, arronsa el cap, es replega somicant, no passa res, ben aviat tot aquest neguit s'ofegarà de pur cansament, i si això no és possible, perquè jo m'entossu-deixo a aferrar aquesta pobra Marija que s'aguanta les llàgrimes, si l'obligo a pensar: ell és lluny, jo sóc aquí, sols tots dos; llavors ja no tindrà remei, plorarà, i tot seguit obligarà les mans a recórrer el cos que crema miserablement fred, l'enganyarà sense recórrer als records, l'apagarà de pressa, expeditivament, sense noms i sense rostres, ja sospira, ja es calma; només vol arribar ben de pressa al son.

ALBA DEDEU

Només seran dues setmanes, doncs; i ara és el moment de marxar, de rebre l'abraçada i els petons efusius de la Hana, el petó silenciós de la Marija, el somriure que no li arriba als ulls. Voldria dir-me que m'enyorarà molt i que té ganes que les dues setmanes passin volant, però no pot, i per això calla. Abaixa la mirada, agafant la Hana per les espatlles, i quan les abraço plegades està quieta quieta. El rellotge toca les sis: me n'haig d'anar de debò, no se'm pot fer massa tard o em tancaran la frontera. El dia ja s'apaga, és un dia de comiat; però el capvespre, tanmateix, és molt bonic, taronja i gris, assossegat. Dic adéu, encara mirant-les, grises i callades també elles. Només després que jo he sortit s'ha encès un llum dins la casa, és la vida que segueix.

Els primers dos o tres dies sempre són els pitjors, els que encara pertanyen completament a elles, i els perdo en l'esforç de recordar rutines que per a mi sempre són excepcions. Amb els ulls fixos a la carretera o al paisatge tèrbol de l'alba, començo a sentir el so estrident d'un despertador. Ara la Marija el parerà i s'aixecarà d'un salt, i després de prendre una mica de cafè, marxarà cap al taller amb una cançoneta als llavis, perquè quan es lleva està de bon humor. No serà fins força més tard que la veïna –mai no recordo com es diu– vindrà a buscar la Hana per portar-la a l'escola amb la seva filla. Em puc imaginar la casa ensopida, irreparablement buida sense elles, que la meva presència mai no acaba d'omplir, i tots els objectes esperant que tornin, atents i neguitosos: les cortines tancades i rígides, el tic-tac impacient del rellotge, el brogit apagat de la nevera a la cuina, els lladrucs tristos dels gossos, al pati del costat.

Conduint, compto els dies, i penso, i recordo. M'adono, només ara, que els últims dies que m'he despertat al seu costat, la Marija ha sortit de casa callada, sense cantar. ¿M'ha somri-gut, quan m'ha fet un petó abans de sortir casa? No puc recordar-ho. Ara a la ràdio posen una cançó dolça, en italià, i comença a sortir el sol: de moment només és un disc vermell, mig amagat rere les boires. Aquest és el millor moment del dia: les carreteres s'estenen llargues i desertes, l'aire és fresc, la llum pàl·lida i rosada invita a la fantasia i els records són més vius. Dringadissa d'una cullereta en una tassa i olor de cafè. Una tos apagada per no molestar els qui dormen. Passes lentes i cauteloses. Unes sabates que havien estat boniques, uns turmells que encara ho són, blancs i fins, plens de venetes delicades. Clau que gira al pany, silenci. La porta que s'obre i es tanca suaument, més passes que s'allunyen pel camí de grava. I més silenci. En realitat, m'adono que no sabia dir si només ha estat aquesta última vegada, que no l'he sentida cantar als matins. Durant un moment, aquesta incertesa em fa estrènyer ben fort el volant, i de sobte la cançó de la ràdio em sembla tan odiosa i burleta que haig d'abaixar-ne el volum, fins que només és un murmuri.

Van passant les hores, el sol no s'atura: l'aire s'aclareix, el paviment s'escalfa i la via es va omplint a poc a poc de viatgers. A casa, a aquesta hora, la llum del matí és groga i espessa, es filtra obliqua per les persianes i m'enlluerna mentre em regiro al llit. Si és un dia laborable i la Marija ja ha marxat, és ara que la seva absència és més dolorosa, just quan fa poca estona que se n'ha anat, i és més intensa que tots els matins que em llevo a la llitera de la cabina, també sol, a milers de quilòmetres d'ella. Enfonso la cara al seu coixí, passo els llavis pels llençols arrugats que li han tocat la pell, i respiro la seva olor mentre la llum ho va envaint tot. El despertador torna a sonar: ara és per a la Hana. Uns passos nus i mal-

destres de son vénen a dir-me bon dia, em fan un petó a la galta. La Hana es frega els ulls, va cap al lavabo remugant, voldria quedar-se al llit més estona, és clar, però ella prou que sap que no pot ser, és una nena molt responsable, extremadament obedient; massa i tot, pensava al principi, recordant les escridassades que vaig haver de fer als meus germans. La Hana va amunt i avall preparant-se les coses i ja no recorda que és excepcional que el seu pare sigui allà, que l'hagi trobat al llit que normalment és buit, que li hagi pogut fer un petó. Es vesteix, s'asseu a la taula de la cuina, posa la ràdio, espera que li facin les trenes (el pare, la mare, la veïna, tant se val: li fan les trenes com cada matí i ella es deixa fer amb els ulls tancats). Mentre li faig l'esmorzar, s'aguanta el cap amb una mà i badalla. Quan la veïna truca, es posa la motxilla, em diu adéu amb un posat resignat, i encara em fa un altre petó a la galta. Ara ja li ha passat una mica la son, ja és capaç de somriure. Les abraçades i les rialles, però, se les reserva per a les benvingudes i els comiats, i per als diumenges a la platja, com la Marija els somriures.

Al taulell de la cabina, en una safata, hi guardo l'ampolleta amb el missatge que hauré de trobar encallat en alguna platja. Durant el viatge veuré sovint el mar, allà ben lluny, d'un gris apagat que recorda una planúria boirosa. No serà fins a l'últim tram d'autopista abans d'arribar a lloc que m'hi acostaré més, o ell s'acostarà més a mi, i no serà fins llavors que sentiré de debò la seva presència, mentre s'estén al meu costat, blau i alegre com el nostre, i podré endevinar-ne l'olor, l'oneig, les ales blanques de les gavines que s'hi capbussen a la caça de peixos, i de tant en tant contemplaré la travessia solitària i minúscula d'algun petroler encallat a l'horitzó. I aquest serà el moment, de tot el viatge, que seré més a prop del mar. En realitat (pobra Hana!), no trepitjaré cap platja, ni enfonsaré els peus a la sorra, ni els dits a l'aigua, ni el nas en l'aire salat, fins d'aquí a dues setmanes, quan torni a ser a casa.

Però llavors, per fi! El mar, el repòs, ser a casa, per fi!

Quan arribi serà diumenge, i la Marija vindrà amb nosaltres. Ens asseurem a la sorra i examinarem una altra vegada l'ampolleta intrèpida i viatgera, el missatge afectuós que ha fet tants quilòmetres a la deriva fins a ser descobert, recuperat, llegit, guardat i, finalment, retornat a l'autora. Ha anat per mar i ha tornat per carretera, què et sembla, mare? La Marija farà un somriure culpable. Bé, ara no et pensis que sempre els trobarà tots, eh? Alguna vegada pot ser que es perdi... I ara, i ara!, la Hana la censurarà severament; quina persona més incrèdula, aquesta mare seva, i em mirarà ofesa, perquè comparteixi el seu enuig. Mira, mira, que no ho veus, que funciona així? I sobre la sorra, la Hana i jo dibuixarem el mar, les costes i els països tan bé com podrem; les illes seran closques i caragolins, i el dit expert de la Hana traçarà els corrents i les ones que, sense equivocar-se mai, porten missatges cap a tots els pares perduts terra endins, carretera enllà; misteri feliç entre els misteris, que només entenen les nenes i el mar. Ho veus, mare? La Marija somriurà una altra vegada, es rendirà a l'evidència, tota la resta són històries. I quan s'ajegui al meu costat, sentint la carícia de l'aigua a les cames, el vent salat li despentinà els cabells, i li farà un petó. Potser llavors es preguntarà en quin moment els records feliços es tornen tristos, i per què.

Alba Dedeu (Granollers, 1984) treballa de traductora i viu a Les Franqueses del Vallès. Ha escrit un llibre de contes, *Gats al parc* (Proa, 2011), guanyador del Premi Mercè Rodoreda 2010. Aquest relat és inèdit